

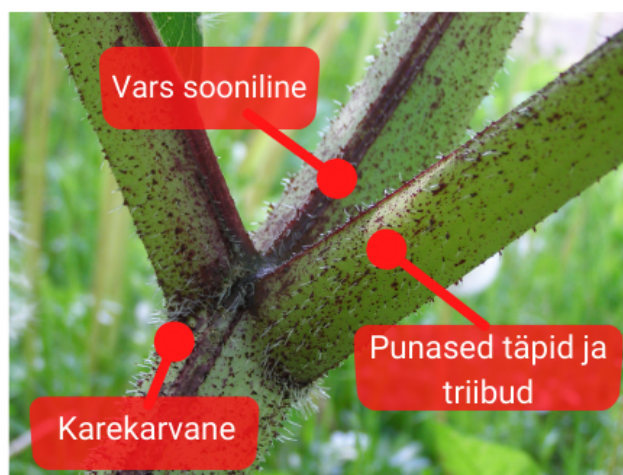
Kuidas tunda ära karuputke võõrliike?

Karuputke võõrliigid on mitmeaastased seemnetega levivad rohttaimed, mis on oma suure kasvu tõttu hästi märgatavad.

Sosnovski karuputk (*Heracleum sosnowskyi*) ja hiid-karuputk (*H. mantegazzianum*)

Sosnovski ja hiid-karuputk on omavahel üsna sarnased. Õitsemise ajal on nad oma hiiglasliku kasvu tõttu selgelt eristatavad pärismaistest liikidest. Kui taimed on noored või on mingil põhjusel kidurad (häiring vms), võib olla määramine veidi keerukam. Sellepärast on hea teada põhilisi määramistunnuseid.

- ✓ Kõrgus: õitsev taim 1,5–3 (4) m.
- ✓ Vars: võõr-putkede varred on soonilised ja jämedad: alusel üle 5 cm läbimõõduga. Varred karekarvased (!), rohelised, alumises osas punakaspruunide täppide ja triipudega, seest õõnsad.
- ✓ Lehed: alumised lehed suured (u 1 m laiused), sama laiad kui pikad, koosnevad 3–7 osast, lõhestunud, saagja leheservaga. Sosnovski karuputkel on lehehõlmad ümardunud, hiid-karuputkel on lehehõlmad teravad ja rohkem lõhestunud.
- ✓ Õisik: valge (harva roosaka varjundiga), milles sarikakiiri üle 50 (tipmises õisikus 100)! Õitsevad elu jooksul ühe korra. Häiringu tõttu (nt niitmine) võib moodustada uue õisiku.
- ✓ Viljad: lapikud, üle 0,5 cm (tavaliselt 1 cm) laiad. Seemned levivad kergelt tuule ja veega.
- ✓ Levik: Sosnovski karuputk on levinud hajusalt kogu Eestis, hiid-karuputk harva esinev.

SOSNOVSKI JA HIID-KARUPUTK: TUNNUSED

Sosnovski ja hiid-karuputke määramistunnused. Fotod: Keskkonnaameti loodushoiutööde büroo

Pärsia karuputk (*Heracleum persicum*)

Üldjoontes on eelmistega sarnane. Erinevalt Sosnovski ja hiid-karuputkest võib pärsia karuputk olla mitmevarreline. Taim on muljudes aniisitaolise lõhnaga (eriti lehed ja viljad).

- ✓ Kõrgus: 1,5–3 m (võib olla ka alla 1 m)
- ✓ Vars: sooniline ja karvane, roheline, alumises osa peaaegu üleni punakas.
- ✓ Lehed: Alumine leht on suur, pikem kui laiem, 3–7 osast koosnev, rohkelt lõhestunud, leheservad nürhambulised.
- ✓ Õisik: valge, kumer, üle 30 sarikakiirega. Õitseb mitu korda elu jooksul.

- ✓ Viljad: lapikud, veidi üle 0,5 cm laiad.
- ✓ Levik: Eestis metsistunult haruldane.

Vaata õppevideot: <https://youtu.be/TFDDCBxLPuY>

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 14.10.2025